

VOORLEESEXPRESS AMSTERDAM | EXPERTMEETING 24 APRIL 2014

Donderdag 24 april organiseerde VoorleesExpress Amsterdam haar eerste expertmeeting in de OBA Indische Buurt. De Expertmeeting biedt vrijwilligers enerzijds verdieping op thema's als ouderbetrokkenheid en opvoedkundige vraagstukken en biedt anderzijds inspiratie voor de eigen voorleessessies en gezinsbezoeken. Het was een drukbezochte, inspirerende avond waar diverse uitdagingen en good practices zijn behandeld. Onderstaand leest u een kort verslag van de bijeenkomst.

Het programma bestond uit drie presentaties, een interactief onderdeel en een gezellige borrel ter afsluiting. Allereerst presenteerden Home-Start coördinator Brigitta Sjak-Shie en vrijwilliger Jo-Ann Plet. Home-Start ondersteunt ouders bij de opvoeding van hun kinderen. Brigitta en Jo-Ann benadrukten hoe belangrijk het is om als vrijwilliger op positieve wijze het zelfvertrouwen van een ouder te versterken. Zowel binnen de praktijk van Home-Start als van de VoorleesExpress worden vrijwilligers door ouders regelmatig op een voetstuk geplaatst en als 'juf' of 'meester' gezien. Brigitta gaf de aanwezigen mee dat je de afstand kunt verkleinen en een meer gelijkwaardige relatie op kunt bouwen door zichtbaar te maken aan ouders dat jij als vrijwilliger net zo goed sommige dingen lastig vindt.

Vervolgens deelde Efrat de Groot, van Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen, haar inspirerende verhaal. Efrat sprak weinig Nederlands toen haar dochter op de basisschool zat. Ze vertelt de aanwezigen over de drempels die zij ervaarde om contact te leggen met andere ouders of docenten op school. Totdat een leerkracht haar vroeg deel te nemen aan een ouderbijeenkomst van de Verteltas en ze besloot het erop te wagen. Deze stap heeft Efrat haar leven totaal veranderd: drie maanden later sprak ze veelvuldig Nederlands, sinds 2003 is ze directeur van Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen. De Verteltas is inmiddels op tal van basisscholen actief. De aanwezigen reageerden positief op Efrat haar inspirerende en levendige verhaal. De Verteltassen zijn door ouders gemaakte tassen met voorleesboeken en materiaal voor thuis. De Verteltassen bieden leuke en nuttige handvatten voor ouders om thuis meer taal aan te bieden aan hun kinderen. De tassen worden door scholen uitgeleend en kunnen thuis tijdens het voorleesuurkje ook samen gebruikt worden! De Verteltas en VoorleesExpress Amsterdam nodigen vrijwilligers van harte uit om bij jouw voorleesgezin te informeren naar de Verteltassen en waar mogelijk samen met ouders met de Verteltas aan de slag te gaan. Inmiddels is bij de projectleiding bekend welke scholen mee doen aan de Verteltas. Mochten de ouders van je voorleesgezin de Verteltas niet kennen, kan altijd via ons gevraagd worden of de school van jouw voorleeskinderen mee doet aan de Verteltas! De vraag kan natuurlijk ook altijd via het voorleesdagboek aan de leerkracht worden gesteld.

Ouderbetrokkenheid is zowel binnen de VoorleesExpress als voor Amsterdamse voor- en basisscholen een belangrijk thema. Nanda van de Pas en Myrthe Selie, ouderconsulenten bij welzijnsinstelling Swazoom. Ouderconsulten werken op een school en informeren en adviseren daar ouders. Nanda en Myrthe verschaften

met hun presentatie inzicht in de praktijk van scholen: op welke wijze zetten scholen in op ouderbetrokkenheid? Enerzijds om de aanwezigen te informeren over deze praktijk op scholen, anderzijds bedoeld voor het inspireren van vrijwilligers die op hun eigen manier vormgeven aan ouderbetrokkenheid binnen de VoorleesExpress. Vanuit hun eigen praktijk benoemden zij een aantal herkenbare knelpunten en gaven zij concrete tips. In hun top 5 'Naast De Ouder Staan' kwam naar voren hoe je op een persoonlijke, gelijkwaardige en actieve manier ouders benaderd en betreft. Nanda en Myrthe benadrukten hoe een actieve houding, oog voor diversiteit en het geven van complimenten kan bijdragen aan beter contact met ouders.

Na de presentaties gingen de vrijwilligers tijdens de borrel met elkaar in gesprek. Zij wisselden ervaringen en tips uit en reflecteerden gezamenlijk op hun eigen voorleestraject. Deze vragen en good practices zijn verwerkt en gebundeld en als bijlage aan dit verslag bijgevoegd. Het hele team van VoorleesExpress Amsterdam bedankt alle aanwezige vrijwilligers, de presentatoren en de medewerkers van de OBA Indische Buurt voor hun aanwezigheid en inzet!

Bijlage VoorleesExpress Expertmeeting

Een aantal van de vragen en tips die vrijwilligers tijdens de Expertmeeting hebben uitgewisseld lichten we in onderstaand document graag uit.

Ouderbetrokkenheid

Soms kan het lastig zijn om te gaan met een beperkt taalniveau binnen een gezin. Ouders zijn regelmatig onzeker over hun eigen taalniveau. De drempel om voor te lezen (in het Nederlands) is voor hen dan hoog. Binnen het voorleestraject is het daarom belangrijk om de ouder vertrouwen te geven en actieve deelname tijdens het voorleesuurte laagdrempelig te maken. Hierbij is het een uitdaging om je te verplaatsen in de situatie van de ouder. Het is aan te raden om uit te gaan van wat de ouder wel kan en dat ook te benoemen; een compliment helpt!

Enkele praktische tips om aan te sturen op een actieve rol zijn:

- Als de ouder wel Nederlandse woorden kent, maar nog niet correcte Nederlandse zinnen kan maken, kun je woordspelletjes doen waar de ouder aan deel kan nemen.
- Ouders kunnen de taal van hun kinderen op verschillende manieren stimuleren. Dit hoeft niet alleen te zijn door middel van het voorlezen: het kijken van Nederlandse televisie, het luisteren naar luisterboeken of het bezoeken van voorleesuurtes in de bibliotheek behoren ook tot mogelijkheden om taal te stimuleren. Hier kan je mogelijkheden voor luisterboeken vinden die beschikbaar zijn in de bibliotheek voor kinderen [tot zes jaar](#) en voor kinderen tussen de [zes en negen jaar](#).
- Wanneer de ouders de Nederlandse taal in beperkte mate spreken en/of lezen kan ook in de moedertaal worden voorgelezen of verhalen worden verteld. Ouders kunnen bijvoorbeeld aan de hand van een prentenboek, een bijzonder voorwerp of een eigen foto van vroeger zelf een verhaal vertellen. Ze kunnen ook met hun kind praten over een boek dat het kind zelfstandig heeft gelezen. Verhalen vertellen, spelletjes, praten en zingen is ook goed voor de taalontwikkeling!
- Voor zowel jou als voorlezer, als voor de ouder kan het goed werken om duidelijke afspraken te maken over het actief meedoen tijdens het voorleesuurte. Bespreek iedere week met de ouder wat je gedaan hebt tijdens het voorleesuur en benoem dan ook wat je volgende week wilt gaan doen en waar de ouder aan mee kan doen. Zo is het makkelijker de volgende keer op de gemaakte afspraken terug te komen.
- Vrijwilligers hebben regelmatig een voorbeeldfunctie naar ouders toe, zij laten hen zien hoe je kunt voorlezen en op welke manier je dit interactief en leuk maakt. Willen ouders dit of elementen hiervan daadwerkelijk over kunnen nemen, is het belangrijk dat zij gedurende het voorleestraject zelf een actieve rol aannemen en hierop feedback ontvangen van de voorlezer. Vraag ouders bijvoorbeeld zelf boeken te lenen bij de bibliotheek en bespreek de boekkeuze met hen. Of vraag de ouder jou een stukje voor te lezen. Wanneer ouders onzeker zijn over hun taal of manier van voorlezen kan het prettig voor hen zijn eerst bij jou te oefenen en te bespreken hoe het gaat.

Interactief voorlezen

Het overbrengen van het leesplezier is bij sommige gezinnen nog lastig. Hoe kun je er als voorlezer voor zorgen dat de kinderen zich concentreren op het lezen, en ouders en kinderen lezen niet enkel als leermiddel zien? Hoe kunnen ouders kinderen interesseren om zelf ook een boekje pakken? Het kan helpen het lezen laagdrempelig te maken en niet de nadruk te leggen op lang of veel (voor)lezen. Je kunt beginnen met spelletjes en langzamerhand boeken introduceren.

Enkele praktische tips voor het interactief voorlezen zijn:

- Luistert een kind niet goed of kan hij/zij brutaal zijn? Betrek ook de ouders in zo'n situatie en maak afspraken over het omgaan met zulk gedrag in de toekomst. Sommige kinderen hebben baat bij

duidelijke afspraken over hoe lang een onderdeel gaat duren en een terugkerend ritme. Vertel bijvoorbeeld wat je precies van plan bent, hoe lang een onderdeel duurt, en houdt de tijd duidelijk bij.

- Lijkt een kind niet geïnteresseerd? Het is dan belangrijk om te achterhalen waarom een kind er geen zin in heeft. Ga een gesprek aan met het kind. Is het boek saai, zijn de teksten te lang of is het afleidend om samen met broer of zus voorgelezen te worden?
- Vind je het lastig om een verhaal levendig te maken? Je kunt ieder personage in het verhaal een eigen stemmetje geven. Op die manier kan het boekje tot de verbeelding spreken voor het kind. Blijf hierbij natuurlijk wel altijd bij je eigen manier van voorlezen.
- Het kan voorkomen dat je twee kinderen moet voorlezen met verschillende leeftijden of met verschillende interesses. Vind je het lastig om ze samen voor te lezen? Dit kun je oplossen door ieder kind bijvoorbeeld een half uur voor te lezen. Het andere kind kan dan bijvoorbeeld door een van de ouders voorgelezen worden.
- Er zijn hele goede Nederlandse educatieve tv-programma's voor jonge kinderen zoals Klokhuis en het Jeugdjournaal. Daarnaast kun je leesspelletjes doen, zingen, knutselen, etc. Taalaanbod kan op verschillende manieren plaatsvinden, hierin mag je heel creatief zijn!
- Vanuit de gemeente Amsterdam is de website Taaltips ontwikkeld. Dit is een website vol bruikbare tips en handvatten om thuis taal te stimuleren. Hierbij hoort een dobbelsteen om met kinderen mee aan de slag te gaan. Deze dobbelsteen ligt op het kantoor van de VoorleesExpress (Herengracht 209) en kan je ophalen. Voor meer informatie kan je kijken op de [site](#).